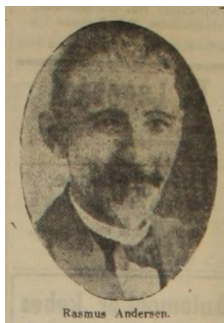

I Vindstrup hos Rasmus Andersen

som fylder 90

Et langt Livs omfattende virke hjemme og i det offentlige Livs Tjeneste

Den 90-aarige bladrer i sin Mindebog

I VIDE KREDSE vil det blive bemærket, at fhv. Skyldraadsformand og Gaardejer Rasmus Andersen, Vindstrup, paa Fredag den 19. Januar fylder 90 Aar. Den gamle Mand er endnu forbavsende rask – aandsfrisk og rørig i alle Maader, og han følger bemærkelsesværdigt godt med alt, hvad der foregaar. Hans Søn som nu driver „Stensgaard“, fortæller, at det ikke er længe siden Rasmus Andersen sidst sad paa sin Cykel, og ind under Jul var han en lille Tur i Hovedstaden - ganske alene. Det volder ham intet Besvær at færdes rundt omkring, og selvom Rynkerne er blevet flere i det sidste Tiaar og Ryggen maaske en Kende bøjet, er Rasmus Andersen, hvad man kun i de færreste Tilfælde med Sandhed kan sige om 90-aarige, ubesværet af Livet.

Hans Hukommelse er beundringsværdig, og han dvæler gerne ved sine utallige Oplevelser fra Aarenes Løb. Faa Menneskers Kræfter er i højere Grad taget Brug i det offentlige Livs Tjeneste end Rasmus Andersens, men i hvor stort et Omfang, der end er lagt Beslag paa ham, har han aldrig forsømt Fædrengaarden Vindstrup.

Her, hvor han, som han selv for tæller, har tilbragt halvfems Jule- og Nytaarsaftener træffer vi den gamle Kæmpe en Januareftermiddag ind under Højtidsdagen. Rasmus Andersen residerer nu i sit gamle Kontor hvor han tilbringer en stor Del af sin Tid, naar han ikke er paa Farten, for han har trods sine mange Aar endnu offentlige Hverv at varetage. Han holder meget af at læse og er i Gang med fem Bøger, som han fik Julegave. Væggene er bl. a. prydet med Kvægavlsdiplomer, og i sine kuffer har Rasmus Andersen en Rigdom af Billeder, Breve og andre Ting, som for ham er gode Minder om de svundne Dage.

Rasmus Andersen tog frem fra en Skuffe en gammel Almanak fra 1856. Den har tilhørt min Mor, sagde han og se - her staar ud for den 19. Januar: »Rasmus født". Naar det er saa omhyggeligt indført i Almanakken, fortæller han videre, skyldes det, at der efter min Fars Fødsel opstod Uenighed mellem hans Mor og Præsten om, paa hvilken Dag han var født. Præstens Protokol sagde eet - og det afveg hele to Dage fra min Farmors Opfattelse.

Stadig offentlige Hverv

Skyldraadsformandens Møde med Finansministeren.

- De har lidt efter lidt lettet Dem for de offentlige Hvervs Byrde, siger vi til Rasmus Andersen.
- Ja, det har jeg. Før den almindelige store Omvurdering i 1936 var jeg lidt betænkelig ved at fortsætte som Skyldraadsformand. Jeg var 81 og skulde jo rundt i hele Amtet, men en Dag, da jeg var inde i Ministeriet løb jeg paa Finansminister H. P. Hansen, under hvem denne Virksomhed sorterede. Jeg spurgte Ministeren, om jeg skulde søge min Afsked før Omvurderingen, men fik til Svar, hvad jeg ogsaa godt vidste, at jeg var valgt paa Livstid. Hertil bemærkede jeg, at jeg hellere selv vilde gaa, end en Dag modtage et Brev, i hvilket jeg mellem Linjerne kunde læse, at man gerne saa, at jeg trak mig tilbage. Ministeren svarede meget elskværdigt, at det skulde jeg ikke faa, saalænge han var Minister. Naa, den 1. Juli 1937 - Aaret efter Omvurderingen - blev jeg fritaget for Skyldraadsformandshvervet. - Endnu er jeg Bestyrelsesmedlem i Sogneraadsforeningernes Ulykkesforsikring og Amtsrepræsentant for Landkommunernes Ulykkesforsikring.....
- - - Der er næppe Grund til at gentage, hvad der ved mange runde Fødselsdage er skrevet og sagt om Rasmus

Andersen og hans Virke, men det kan i al Korthed noteres, at hans offentlige Hverv har omfattet Formandsskab eller Bestyrelsesposter i Mejeri, Slagteri, Landboforening, Brugsforening, Medlemsskab i Amts-raadet og A/S Folketidendes Bestyrelse m. m.

Rasmus Andersen og Fødegaarden

I 1881 var han paa Vej til at blive Vognmand.

Den fortsatte Samtale drejes ind paa Emnet Fødegaarden, og Rasmus Andersen fortæller om, hvordan "Stensgaard" oprindeligt hørte til under „Kastrupgaard". Hans Far og Farfar havde den før ham. Det faldt i min Lod at blive hjemme. Vi var to brødre, og min ældste Broder rejste ud, da jeg var 16, saa det var naturligt, jeg blev hjemme og hjalp til. Da jeg var sidst i Tyverne - i 1884 - fik jeg Brev fra min Farbror om, at der var en Vognmandsforretning, som kunde overtages for en rimelig Pris, i Sorø. Jeg tog straks afsted og saa paa den. Vognmanden var meget forlegen for at komme af med den. Der fulgte 4 Heste, Vogne og Sele-tøj med, og vi blev ogsaa enige om Prisen. Det var en Søndag Morgen. Jeg tog dog Forbehold og Betænkningstid til Tirsdag Morgen. Da jeg kom hjem, fortalte jeg Far og Mor det. Om Mandagen var jeg ude at arbejde hele dagen, men da jeg kom hjem om Aftenen, kaldte Far paa mig og sagde, at de ikke vilde af med mig. Jeg skulde overtage Gaarden. Fæsteafgiften til Godsejeren var dengang 15 Rigsdaler og 6 Tdr. Byg. Tirsdag Morgen red jeg til Sorø og sagde Nej Tak til Vognmanden. Allerede samme Morgen indgik jeg Akkord med en Stenhugger om at bygge mig et Svinehus. For sit Arbejde - Murerarbejdet - skulde han have 180 Kr. I 1889 blev jeg gift, i 1890 døde Mor, og i 1891 blev Far syg. Foruden selve Gaarden ejede Godsejeren Heste og Markredskaber. Jeg købte derpaa Gaarden for 18.000 Kr. Far skulde saa i den Tid, han levede, have 400 Kr. om Aaret af mig. Da Godsejeren hørte det, fik jeg Pengene til 2%, saalænge Far levede. Siden skulde jeg give 4. Saadan blev jeg for stedse knyttet til Fødegaarden, og det bevirkede bl. a., at jeg aldrig fik et Ønske om at komme paa Højskole opfyldt. Til Gengæld tog jeg ofte til Møderne paa Hindholm. Min eneste Tid ude oplevede jeg som Soldat. Jeg gennemgik først Infanteriets Rekrutskole paa 5 -6 Maaneder og var siden indkaldt et Par Gange i kortere Tidsrum. Indkaldelserne var en god Afveksling.

Hvor det aandelige er i Fare

- Har det ikke voldt Vanskeligheder at forene de mange offentlige Bestillinger med Bedriftens Pasning?
Rasmus Andersen smiler lunt og ryster paa Hovedet.

- Nej, nej, siger han, idet han peger paa to indrammede Diplomer paa væggen, som fortæller om, hvor interesseret og dygtig en Kvægavler han var. Han hentede ogsaa mange Dyreskuepremier hjem.

- Nej, den Side af Sagen, kan nok klares men derimod har jeg erfaret, at der er en Fare for, at de sandelige interesser sløves ved de mange offentlige Hverv. Det staar ogsaa for mit Vedkommende i Forbindelse med, at mine Åndelige Interesser i Tidsrummet fra de 80 til de 90 er blevet stærkere, end de tidligere har været. Jeg har saa meget at sige Herren Tak for. Jeg føler det saadan, at jeg vil vare rejsefærdig, naar der bliver trykket på Knappen. Det er en Lykke og Velsignelse.

Da en Vækkelse gik over Egnen

Forsamlingshuset med de usædvanlige Love.

- Kan De fortælle lidt om det aandelige Liv paa Deres Egn?

- Der kom en større vækkelse hertil i 1865 -66. Det var en Missionær, Kresten Hansen fra Tjørntved. Han holdt et Møde i Skolen i Tystrup. Vi havde intet Forsamlingshus dengang. Før Mødet havde han besøgt alle Hjemmene, solgt kristelige Bøger og indbudt til Møde. Jeg var kun Dreng dengang, men mine Søskende var med. Vækkelsen, som dengang kom, holdt sig længe efter og har præget Egnen og Livet i Aarene, der fulgte. Der gik ikke mange Aar, før Vilhelm Beck begyndte at holde de bekendte Skovmøder i Storskoven. En af de virksomme for Sagen var Ole Jørgensen, Sladolt.

I 1884 var jeg med til at bygge Forsamlingshuset. Dets Love er i Dag, som de var dengang, og Mage til dem findes næppe i Sorø Amt. Det skulde først og fremmest være aabent for Guds Ords Forkyndelse indenfor Folkekirken, for kristelige og folkelige Møder samt kommunale Møder. Bestyrelsen, som består af 9 Medlemmer, supplerer sig selv ved Afgang. Disse Love kan ikke laves om...

Jeg husker ogsaa, at vi i 1882 tændte det første Juletræ. Det var i Hans Olsens Gaard. Alle Sognets Børn var indbudt til at komme og se det. Der blev talt til Børnene ved denne Lejlighed, og samtidig stiftedes Søndagsskolen, som eksisterer den Dag i Dag, og i hvilken Jeg og min senere Kone var blandt Lederne.

Til Fest hos Kongeparret paa Fredensborg

Hvad Medlemsskabet i Sogneraadforeningernes Forretningsudvalg medførte.

- Deres Virke udadtil har vel ført Dem vidt omkring og givet Dem mange Oplevelser?
- Javist! Det har været dejligt at træffe Venner, og selvom Folk har haft noget at klage over, har jeg altid gerne villet, at vi skulde tale os til Rette. For haard Fremfærd skal man vel vogte sig, og jeg husker stadig, hvad jeg som ung Mand bed Mærke i: Aldrig slaa en slagen Mand.
- Jeg har haft Bryderier i mange Tilfælde, men stort set har alle mine Bestillinger kun bragt mig Glæde. Med særlig Glæde mindes jeg, da jeg som Medlem af De samvirkende Sogneraadsforeningers Forretningsudvalg sammen med Klaus Berntsen og Gerud Jensen paa Kongeparrets Sølvbryllupsdag den 26. April 1923 skulde møde i Deputation paa Amalienborg. Dagen efter var vi bedt til Fest paa Fredensborg Slot. Det var saa højtideligt. Efter at vi var skilt af med Overtøjet, blev vi ført gennem et Værelse hvor først Kongen og Dronningen og derefter Prinserne tog imod Gæsterne og gav hver enkelt et hjerteligt Haandtryk. Dronningen fæstede en Sølvblomst med Inskription paa hver Gæsts Revers. Det var en af de store Oplevelser. Nok var det, som nævnt, højtideligt, men man følte sig slet ikke genert ved at være sammen med Kongeparret. Snart talte Kongen med en enkelt af Gæsterne - snart med flere, ligesom det kunde træffe sig. Og Dronningen, som Dagen før havde været en Smule syg var kvik og veltilpas.

I SØNDERJYLLAND EFTER GENFORENINGEN.

Det var ogsaa en stor og skøn Oplevelse, da Jeg sammen med Klaus Berntsen og Gerud Jensen vaj paa Rejse over hele Sønderjylland. Vi skulde medvirke ved den kommunale Nyordning. I denne Rejse deltog iøvrigt som Udvalgets Sekretær den nuværende Amtmand i Sorø Amt. Sædvanligvis boede vi paa Hotellerne, hvor vi kom frem, men da vi en Aften sent ankom til Tønder, var Grev Schack, Schackenborg personlig mødt op for at indbyde os til Ophold paa Slottet. Det blev med Tak modtaget. Vi var Grevens Gæster i den følgende Uge. Jeg skal ikke nægte, at jeg i første Omgang ønskede mig hen paa Hotellet som sædvanlig, men Grevens Venlighed og Gæstfrihed var i sig selv en Oplevelse. - Og vi saa Sønderjylland i de Dage, som jeg aldrig havde drømt om at faa det at se ...

Været glad for Livet

En Samtale med Rasmus Andersen maa berøre mange Problemer. Hans store Interesseomraade nødvendiggør det. I Andelsbevægelsens Brydningstid var han virksom ved Oprettelse af Slagterier i Slagelse og Sorø og var med til at bygge det stedlige Mejeri, men hvor fristende det end kan være, vil det føre for vidt at gaa i Detailler. Vi naar frem til Tiden nu. Rasmus Andersen bliver alvorlig.

- Jeg har aldrig kendt noget lignende, siger han - aldrig tænkt mig, at det, som nu sker, skulde kunne finde Sted. - Men ellers, naar jeg saadan ser paa det for Egnen her, saa var Raaheden meget stærkere hos Karlene, da jeg var Barn, end den er i Dag. Det var frygteligt, det vi Børn kunde faa at høre.
Jeg har været glad for Livet, fortsætter han, men det var svært for mig at blive ene for 13 Aar siden. Da jeg dengang mistede min Hustru, fik jeg Hjælp i Ordet: "Den Gud han sætter ene, han selv er mere nær." Vi har haft del godt. Ingen af vore seks Børn - fire Døtre og to Sønner - er døde, og jeg tror, jeg har 24 Børnebørn og 5 Oldebørn.
- Her skal De for Resten se noget, inden De gaar, siger Rs. Andersen, idel han tager et Brev frem fra en Skuffe. Det skrev Kunstmaler Ver-mehren til min Far den 25. Februar 1862. Brevet har sin særlige Værdi derved, at det sluttelig beretter om, at "Conferensraad Ingemann", som der udtrykkelig staa, døde Aftenen før - den 24. Februar.

Det er efterhaanden ind under Aften. Januareftermiddagens Lys er stærkt svindende - men Rasmus Andersens Fortællekraft og Evne til at fængsle sine Tilhørere er usvækket. Der vil kunne blive en Interessant Beretning ud af det, om den snart 90-aarige fulgte en Opfordring fra Pastor Krarup til at skrive sine Erindringer. Det maa enhver sande, som blot har tilbragt nogle faa Timer i hans hyggelige, aldrig kedelige Selskab.
Naar han paa Fredag runder de 90, vil han modtage mange Vidnesbyrd om, at man endnu husker ham og hans omfattende Virke - hjemme paa Gaarden, i Sognet, i Amtet og langt videre ud.
Vi tilføjer vor hjertelige Lykønskninger. P. G. Chr.

FOLKETIDENDE – 17. januar 1945